

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W SZCZECINIE

LSZ.410.9.6.2024

Piotr Jabłoński
Dyrektor
Krajowego Centrum
Przeciwdziałania Uzależnieniom
ul. Dereniowa 52/54
02-776 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/085 – Realizacja zadań związanych z poborem i wydatkowaniem opłat od środków spożywczych oraz od napojów alkoholowych.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, ul. Dereniowa 52/54, 02-776 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Jabłoński, Dyrektor Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom od 1 stycznia 2022 r. W 2021 r. Piotr Jabłoński pełnił funkcję Dyrektora Krajowego Biura Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii ¹ , zaś obowiązki Dyrektora Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pełnili Katarzyna Łukowska ² ; Piotr Chmielewski ³ ; Katarzyna Michalska ⁴ .
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Planowanie, organizacja i realizacja zadań finansowanych z dochodów pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych ⁵ . 2. Powierzenie realizacji zadań dofinansowanych z dochodów pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do 31 marca 2024 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały istotny wpływ na zagadnienia objęte kontrolą NIK.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁶ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie ⁷
Kontrolerzy	Wiesław Chabraszewski, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/79/2024 z 15 kwietnia 2024 r.; Maciej Mikulski – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/77/2024 z 15 kwietnia 2024 r.; Bartosz Król – starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/110/2024 z 29 maja 2024 r.

(akta kontroli str. 1-12)

¹ Od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (na ww. stanowisku od 10 marca 1999 r.)

² Od 1 stycznia do 30 czerwca 2021 r.

³ Od 1 lipca do 1 września 2021 r.

⁴ Od 2 września do 31 grudnia 2021 r.

⁵ W opakowaniach o pojemności do 300 ml.

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

⁷ Dalej: NIK.

II. Ocena ogólna⁸ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom⁹ w latach 2022-2024 (I kwartał) wykorzystało środki Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych¹⁰ pochodzące z opłat od napojów alkoholowych w opakowaniach o pojemności do 300 ml¹¹ poprzez zlecenie w trybie konkursowym realizacji zadań o łącznej wartości 28 692,4 tys. zł, tj. 57% środków zaplanowanych na ten cel przez dysponenta FRPH Ministra Zdrowia¹².

KCPU zlecając zadania finansowane z ww. środków właściwie formułowało ogłoszenia konkursowe, które zawierały wszystkie elementy określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 31 października 2017 r. w sprawie uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych¹³. Większość (11 z 12) ogłoszeń konkursowych zostało opublikowanych zgodnie z wymogami ww. rozporządzenia, tj. na stronie Biuletynu Informacji Publicznej¹⁴ Centrum. Składane przez potencjalnych realizatorów wnioski o udzielenie dofinansowania spełniały wymogi, o których mowa w § 8 rozporządzenia ws. FRPH. Umowy dotyczące zadań finansowanych ze środków z opłaty od napojów alkoholowych zawierały elementy o których mowa w art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁵.

Pracownicy wyznaczeni do realizacji zadań sfinansowanych z opłat od napojów alkoholowych mieli odpowiednie kompetencje i doświadczenie do ich realizacji. Jednakże mechanizm wykonywania, przez zastępców Dyrektora, kierowników i pracowników komórek odpowiedzialnych merytorycznie za ww. zadania, dodatkowej działalności zarobkowej na rzecz realizatorów, którzy ubiegali się o dofinansowanie i realizowali te zadania naruszał transparentność oraz zachowanie obiektywizmu. KCPU skontrolowało jedynie 3,8% zleconych umów zrealizowanych w latach 2022-2023, co nie pozwalało na rzetelną weryfikację realizacji zadań zleczanych ze środków z tytułu opłat od napojów alkoholowych. Ww. stan, zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Centrum, wynikał z braków kadrowych w KCPU. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że brak ścisłego oddzielenia działalności publicznej urzędników od ich działalności prywatnej oraz słabość kontroli i nadzoru stanowią potencjalne mechanizmy korupcjogenne.

Inne stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- sfinansowania w ramach trzech zadań z ww. środków działań niezgodnych z postanowieniami art. 97 ust. 3 pkt 17 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych¹⁶, tj. na inny cel niż profilaktyka i przeciwdziałanie alkoholizmowi, w tym na przeprowadzenie badań dobrostanu matek i dzieci z Ukrainy oraz sfinansowania serii publikacji i materiałów w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych i od narkotyków;
- nieopublikowania jednego ogłoszenia o konkursie na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego dofinansowanego ze środków FRPH.

⁸ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁹ Dalej: KCPU lub Centrum.

¹⁰ Dalej: FRPH.

¹¹ Dalej: opłaty od napojów alkoholowych.

¹² Dalej: MZ.

¹³ Dz. U. poz. 2029., dalej rozporządzenie ws. FRPH.

¹⁴ Dalej: BIP.

¹⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., dalej uofp.

¹⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 146, dalej: „uśoz”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Planowanie, organizacja i realizacja zadań finansowanych z dochodów pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych.

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw¹⁸ z dniem 1 stycznia 2022 r. połączono: Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych¹⁹ oraz Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii²⁰. Połączenie ww. podmiotów, nastąpiło przez włączenie PARPA do KBPN, które po połączeniu ww. podmiotów, z dniem 1 stycznia 2022 r. otrzymało nazwę - *Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom*.

Zgodnie z § 2 i § 3 statutu KCPU, stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom²¹ Centrum prowadzi działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami, realizując zadania z zakresu: profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych; przeciwdziałania narkomanii; przeciwdziałania innym uzależnieniom, w tym dofinansowane z FRPH. Działalnością Centrum kieruje Dyrektor przy pomocy: Zastępcy Dyrektora ds. Profilaktyki i Współpracy z Samorządem Terytorialnym²²; Zastępcy Dyrektora ds. Lecznictwa, Badań i Certyfikacji²³; Zastępcy Dyrektora ds. Zarządzania oraz Głównego Księgowego. W skład Centrum weszły następujące komórki organizacyjne i samodzielne stanowisko pracy: Dział Profilaktyki i Edukacji Publicznej²⁴; (od 5 lipca 2023 r. Dział Programów Lokalnych i Przeciwdziałania Przemocy Domowej²⁵); Dział Badań, Monitorowania i Współpracy Międzynarodowej²⁶; Dział Lecznictwa i Certyfikacji²⁷; Dział Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym; Dział Nadzoru Zadań Zleconych²⁸; Dział Finansowo-Księgowy; Dział Prawny i Dział Administracyjny.

(akta kontroli str. 28-36)

W myśl art. 97 ust. 3h uśoz Narodowy Fundusz Zdrowia²⁹ przekazuje do 8% środków z opłat od napojów alkoholowych na rzecz FRPH na wspieranie zadań z zakresu zdrowia publicznego dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym KCPU³⁰ zadania takie należały do zakresu działania:

- DPIEP - w tym m.in. poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności; wspieranie wykonywania działań ukierunkowanych na edukację kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień; prowadzenie działań związanych z edukacją sprzedawców napojów alkoholowych oraz właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim;

¹⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁸ Dz. U. poz. 2469, ze zm.

¹⁹ Dalej: PARPA.

²⁰ Dalej: KBPN.

²¹ Dz. Urz. MZ, poz. 11, ze zm., dalej: rozporządzenie ws. KCPU.

²² Dalej: Zastępca ds. PiWST.

²³ Dalej: Zastępca ds. LBIC.

²⁴ Dalej: DPIEP.

²⁵ Dalej: DPLiPPD. do 4 lipca 2023 r. funkcjonowały dwa działy: Programów Lokalnych (DPL) i Przeciwdziałania Przemocy Domowej (DPD).

²⁶ Dalej: DBMiWM..

²⁷ Dalej: DLiC..

²⁸ Dalej: DNZZ.

²⁹ Dalej: NFZ.

³⁰ Stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia ws. KCPU.

prorowadzenie edukacji publicznej oraz profilaktyki w zakresie szkód społecznych i zdrowotnych związanych z używaniem alkoholu; przeciwdziałanie nietrzeźwości kierowców przez działania edukacyjne i profilaktyczne; prowadzenie działań ograniczających ryzyko picia alkoholu przez kobiety w czasie ciąży; prowadzenie, we współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi Centrum, analiz realizacji działań podejmowanych w danym roku przez samorząd województwa oraz samorząd gminny w ramach programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii³¹;

- DPLiPPD w tym, m.in. podejmowanie działań na rzecz podniesienia jakości realizacji wojewódzkich i gminnych programów PIRPA; podejmowanie działań na rzecz podnoszenia jakości pracy pełnomocników do spraw problemów uzależnień, koordynatorów gminnych programów PIRPA, a także gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym w zakresie realizacji procedury zobowiązania do leczenia odwykowego; udzielanie merytorycznej pomocy podmiotom, które realizują zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i pracy z rodzinami z problemem uzależnień, w tym sądom i kuratorskiej służbie sądowej, centrom integracji społecznej oraz jednostkom pomocy społecznej; współpraca i wspieranie działalności ruchów samopomocowych i stowarzyszeń abstynenckich działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych oraz współpraca z Kościołem katolickim i innymi związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zachowania abstynencji; opracowywanie diagnoz, analiz i sprawozdań na temat problematyki przemocy w rodzinach z problemem uzależnień;
- DBMiWM – w tym, m.in. upowszechnianie informacji dotyczących problematyki używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym problemów zdrowotnych i społecznych, inicjowanie, wspieranie i prowadzenie analiz oraz badań naukowych w zakresie problemów związanych z używaniem takich substancji; monitorowanie rozpowszechniania zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży w zakresie używania alkoholu;
- DLiC, w tym, m.in.: prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych na rzecz wdrażania standardów jakości i metod o udokumentowanej skuteczności w leczeniu uzależnień oraz w obszarze ograniczania szkód zdrowotnych oraz monitorowanie dostępności i jakości świadczeń opieki zdrowotnej w tym zakresie; dokonywanie okresowych ocen programów leczniczych, rehabilitacyjnych i readaptacyjnych pod względem ich skuteczności w zakresie ograniczenia używania substancji psychoaktywnych; współpraca z konsultantem krajowym i konsultantami wojewódzkimi w dziedzinie psychiatrii i w dziedzinach pokrewnych, podmiotami prowadzącymi działalność leczniczą w zakresie leczenia uzależnień i innymi podmiotami oddziaływującymi na jakość i dostępność świadczeń zdrowotnych dla osób uzależnionych i ich bliskich; współpraca z sądami powszechnymi w sprawach rodzinnych i sprawach nieletnich w zakresie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom oraz ich skutkom; udzielanie wsparcia merytorycznego podmiotom prowadzącym działalność leczniczą w zakresie leczenia uzależnień; prowadzenie działań umożliwiających realizację programów szkolenia w dziedzinie uzależnienia w zakresie specjalistów psychoterapii uzależnień oraz instruktora terapii uzależnień.

Każdej z ww. komórek organizacyjnych KCPU powierzono wykonywanie czynności w związku z powierzaniem i wspieraniem wykonywania zadań publicznych, w tym udzielaniem dotacji na finansowanie ich realizacji, w zakresie ich działania oraz sprawowanie nadzoru merytorycznego nad ich wykonywaniem jak również wykonywanie czynności w związku ze zlecaniem zadań wynikających z art. 88 ust. 4 pkt 5 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych³² oraz sprawowanie nadzoru nad realizacją zleconych zadań.

(akta kontroli str. 28-36)

³¹ Dalej: programy PiRPA.

³² Dz. U. z 2023 r. poz. 227.

Bezpośredni nadzór nad wykonywaniem zadań przez DBiEP i DPLiPPD sprawował Zastępca ds. PiWST, zaś nad wykonywaniem zadań przez DBMiMW i DLiC sprawował Zastępca ds. LBiC. Do zakresu zadań Zastępców Dyrektora KCPU należało, m.in. planowanie i organizowanie realizacji zadań nadzorowanych komórek organizacyjnych, w tym rozstrzyganie o sposobie załatwienia spraw; przygotowywanie danych w sprawach kierowanych do decyzji Dyrektora oraz przedstawianie informacji o stanie załatwianych spraw, a także o potrzebach i problemach w wykonywaniu zadań nadzorowanych komórek organizacyjnych; zapewnienie podległym pracownikom właściwych warunków pracy; akceptowanie projektów pism, zarządzeń wewnętrznych i decyzji do podpisu Dyrektora, w części dotyczącej zakresu działania nadzorowanych komórek organizacyjnych; występowanie z wnioskami do Dyrektora w sprawach dotyczących stosunków pracy kierowników nadzorowanych komórek organizacyjnych oraz opiniowanie wniosków kierowanych w tych sprawach do Dyrektora w odniesieniu do pracowników nadzorowanych komórek organizacyjnych oraz przygotowywanie, we współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi Centrum, planów pracy jednostek organizacyjnych.

(akta kontroli str. 28-54)

Zarządzeniem nr 21/2022 z 28 marca 2022 r. Dyrektor KCPU zatwierdził procedurę w zakresie trybu wyrażania zgody na wykonywanie dodatkowego zatrudnienia przez pracowników Centrum. Zgodnie z postanowieniami ww. procedury pracownicy KCPU nie mogli wykonywać zajęć zarobkowych, w tym podejmować (lub kontynuować) dodatkowego zatrudnienia bez zgody Dyrektora Centrum (za wyjątkiem zajęcia rodzajowo innego niż zakres obowiązków pracownika). Wniosek o ww. zgodę zaopiniowany przez bezpośredniego przełożonego należało złożyć minimum 14 dni przed planowanym podjęciem tego zajęcia. Dyrektor nie powinien wyrażać zgody na wykonywanie przez pracownika dodatkowego zajęcia zarobkowego, jeśli byłoby sprzeczne z obowiązkami pracownika lub wywoływało podejrzenie o stronniczość lub interesowność.

(akta kontroli str. 59-62)

Dyrektor KCPU wyrażał w latach 2022-2024 zgodę na wykonywanie dodatkowych zajęć zarobkowych przez pracowników Centrum na rzecz podmiotów (lub ich właścicieli) wykonujących zlecane przez KCPU zadania finansowane ze środków pochodzących z opłat od napojów alkoholowych. Na podstawie ww. zgód pracownicy Centrum wykonywali zajęcia zarobkowe na rzecz m.in. następujących podmiotów: – Fundacji Rozwoju Profilaktyki, Edukacji i Terapii Problemów Alkoholowych Etoh³³; SPS sp. z o.o.³⁴; Fundacji Instytut Nowej Kultury³⁵; Fundacji Praesterno³⁶, co zostało opisane szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 63-144)

DNZZ był odpowiedzialny m.in. za: prowadzenie całości spraw związanych ze sporządzaniem umów dotacyjnych; analizę wykorzystania dotacji pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa; archiwizację dokumentacji dotyczącej realizacji ogółu zawartych umów; prowadzeniem ewidencji zawartych umów dotacyjnych; oraz nadzór nad realizacją zawartych umów, a w szczególności dokonywanie czynności: wstępnej analizy sprawozdań merytorycznych w zakresie terminowości, kompletności oraz zgodności z warunkami umów oraz szczegółowej analizy sprawozdań finansowych w zakresie terminowości, kompletności oraz analizy pod względem rachunkowym, zgodności z planem wydatków określonym w umowie, sposobu gospodarowania środkami publicznymi i racjonalności ich wykorzystania, prowadzenie bieżącego nadzoru finansowego nad wykonaniem zadań zleconych, zgodności z podpisanymi umowami oraz prowadzenie kompleksowych kontroli realizacji zadań zleconych według harmonogramu określanego przez Głównego

³³ Dalej: Etoh.

³⁴ Właścicielem Spółki jest Pan A. Rynkiewicz.

³⁵ Dalej: INK.

³⁶ Dalej: Praesterno.

Księgowego oraz doraźnie, w przypadkach tego wymagających udokumentowanie wszystkich czynności kontrolnych.

akta kontroli str. (28-36)

1.2. W KCPU nie opracowano procedur związanych z planowaniem zakresu zadań finansowanych ze środków z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych. Dokumentacja Centrum nie umożliwia identyfikacji pomysłodawcy i sposobu dokonywania wyboru tematu i zakresu zadań, które zlecano w latach 2022-2024 ze środków z opłat od napojów alkoholowych.

Jak wyjaśnił Dyrektor KCPU *planowanie treści zadań konkursowych przebiega przede wszystkim w działach merytorycznych. Wpływ na sformułowanie tych zadań mają wnioski płynące z analiz raportów z badań, spotkań merytorycznych, narad eksperckich, rekomendacji uznanych instytucji oraz wiedza pracowników. KCPU nie może wskazać autorów konkretnych zadań nie dlatego, że procedury nie przewidywały takiej dokumentacji, ale przede wszystkim dlatego, że w procesie tworzenia zadań konkursowych uczestniczy kilka osób, które inspirują się wzajemnie, przeformowują brzmienie zadania konkursowego i ostateczne brzmienie jest efektem ustalenia pomiędzy kilkoma pracownikami. Biorąc powyższe wyjaśnienie pod uwagę, przypisanie autorstwa zadania jednej osobie nie jest możliwe bowiem finalna wersja przedstawiana dyrektorowi zazwyczaj różni się od inicjalnego pomysłu i jest efektem dyskusji w działach merytorycznych, a niekiedy także na zebraniach całego kierownictwa. Ponadto część zadań stanowi kontynuację projektów podejmowanych w latach poprzednich, w PARPA lub KBPN, co także ma swoje merytoryczne uzasadnienie (...)* Dyrektor Centrum wyjaśnił także, że ustawa o zdrowiu publicznym w art. 9 ust. 2 pkt 3 wskazuje, że Rada Ministrów jest zobowiązana do określenia celów operacyjnych i zadań służących realizacji tych celów w rozporządzeniu wydanym przez Radę Ministrów. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025³⁷ w celu operacyjnym nr 2, tj. przeciwdziałanie uzależnieniom określa katalog tych zadań oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Każde zadanie konkursowe, proponowane przez działy merytoryczne było analizowane pod kątem celowości tzn. analizowano czy i w jakim stopniu proponowane zadanie konkursowe przyczynia się do osiągnięcia celu operacyjnego nr 2 NPZ i pozostaje w zgodzie z zakresem zadań NPZ i tylko te zadania, których celowość została zweryfikowana pozytywnie były przekazywane do akceptacji Dyrektora i MZ. Zdaniem Dyrektora Centrum przy planowaniu zadań kierowano się wnioskami z badań i dobrej praktyki oraz doświadczeniem pracowników KCPU, w którym pracują osoby z wieloletnim doświadczeniem i wiedzą, m.in. w zakresie profilaktyki uzależnień (...) z doświadczeniem prowadzenia badań naukowych, którzy służą swoją ekspercką wiedzą. Odnośnie analizy skuteczności planowanych działań była ona dokonywana, podobnie jak analiza celowości, i tylko te zadania konkursowe, które uznano na podstawie dostępnej wiedzy, że przyczyniają się do osiągnięcia celu operacyjnego nr 2 były przedstawiane do dalszej akceptacji. Wiedza ekspertów spoza KCPU była przekazywana pracownikom KCPU podczas licznych warsztatów, konferencji i forów, jednakże nie dotyczyła konkretnych planowanych zadań konkursowych, ale obszarów wymagających interwencji lub dalszej poznawczej eksploracji. Głosy te udokumentowane są w postaci nagrań np. z konferencji, dyskusji panelowych, wniosków z badań zlecanych do realizacji przez KCPU oraz wykonywanych na zlecenie innych podmiotów, rekomendacji WHO, OECD, jednostek samorządu terytorialnego.

(akta kontroli str. 150-177, 208-217, 832)

W okresie objętym kontrolą ww. zadania zlecane były w trybie konkursu na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego określonego w NPZ dofinansowanych ze środków FRPH (z opłaty od napojów alkoholowych). przez Dyrektora PARPA (jeden konkurs ogłoszony 10 listopada 2021 r.) i Dyrektora KCPU (11 konkursów). Zadania konkursowe w ramach ww. 11 konkursów opracowywane były przez

³⁷ Przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. 2021 poz. 642); dalej: NPZ.

odpowiednie działy merytoryczne KCPU, następnie przekazywane do Dyrektora KCPU, który po uznaniu ich zasadności i celowości, przekazywał pismem propozycje zadań konkursowych do MZ nadzorującego KCPU, celem ich ostatecznej akceptacji. Przesłana do MZ propozycja zadań konkursowych była analizowana przez Departament Zdrowia Publicznego Ministerstwa Zdrowia, a następnie pisemnie akceptowana przez MZ. Po akceptacji zadanie konkursowe było ogłaszane przez KCPU w ramach procedury konkursowej. Powyższa procedura planowania zakresu zadań konkursowych zgodna była z wymogami § 6 ust. 2 rozporządzenia ws. FRPH. (akta kontroli str. 150-177, 391-424, 438, 832)

Dyrektor KCPU wyjaśnił, że w jego opinii (...) ta co najmniej trzypoziomowa struktura planowania zakresu zadań gwarantuje transparentność i obiektywność procesu planowania zakresu zadań oraz eliminuje możliwość jednoosobowego przedstawienia propozycji zadania konkursowego i jego akceptacji przez tą samą osobę. Właściwy dział merytoryczny, kierując się swoją wiedzą i doświadczeniem, wnioskami ze spotkań merytorycznych z realizatorami NPZ, wnioskami z badań naukowych, przeglądu literatury formułował propozycje zadań konkursowych i przedstawiał je Dyrektorowi KCPU, wykonując w ten sposób zadania wynikające z regulaminu organizacyjnego KCPU, przypisane poszczególnym działom merytorycznym (...). Dyrektor KCPU wyjaśnił ponadto że żaden akt prawny nie nakłada na KCPU obowiązku opracowania dodatkowych procedur dotyczących planowania zakresu zadań i ich realizacji (..) Pod koniec roku lub na początku kolejnego roku KCPU otrzymuje z MZ prośbę o rozpisanie w harmonogramie planowanych wydatków, według podziału na zadania NPZ: wszystkich zaangażowanych już środków (jako kontynuacji zadań wyłonionych i zaakceptowanych przez MZ do realizacji w latach kolejnych); wszystkich planowanych do realizacji zadań, z uwzględnieniem planowanych na dany rok budżetowy środków finansowych z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych o pojemności do 300 ml. Przekazany w ten sposób harmonogram akceptowany był jako plan wydatków według poszczególnych zadań NPZ. W przypadku koniecznych przesunięć wynikających ze zmian w planowanych wydatkach na zadania, KCPU każdorazowo występowało i otrzymywało zgodę MZ na zmiany w harmonogramie. (akta kontroli str. 150-156, 208-213)

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora KCPU Ministerstwo Zdrowia lub podmioty zewnętrzne nie zgłaszały tematów do realizacji, w zakresie środków objętych kontrolą. (akta kontroli str. 212)

W latach 2022-2023 KCPU corocznie opracowywało plan rzeczowo-finansowy obejmujący wykaz zadań finansowanych ze środków pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie danych otrzymywanych z Ministerstwa Zdrowia w podziale na zadania przewidziane w NPZ. Wysokość zaplanowanych wydatków na poszczególne lata wyniosła: w 2022 r. – 3 384 tys. zł; w 2023 r. – 25 000 tys. zł; w 2024 r. – 22 000 tys. zł.

(akta kontroli str. 205-209, 178-205)

1.3. Wielkość zaangażowanych i wydatkowanych przez KCPU środków pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2022-2024 (I kwartał) wyniosła:

- w 2022 r. - 3 313,9 tys. zł zaangażowane i 3 262,5 tys. zł wydatkowane na dofinansowanie w ramach 18 umów;
- w 2023 r. - 18 105 tys. zł zaangażowane i 17 755,2 tys. zł wydatkowane na dofinansowanie w ramach 88 umów;
- w 2024 r. (I kw.) – 11 621,9 tys. zł zaangażowane i 7 674,7 tys. zł wydatkowane na dofinansowanie w ramach 53 umów.

(akta kontroli str. 205, 336-371)

W formularzu opisowym dotyczącym wykonania miernika zadania budżetowego w 2023 r. Dyrektor KCPU wskazał przyczyny znacznego odchylenia realizacji wskaźnika (realizacja na poziomie 71,2%) zadania budżetowego nr 20.5.1.5

zaplanowanego na poziomie 25 000 tys. zł: Zgodnie z regulaminem komisji konkursowej oraz zapisami ogłoszenia, do realizacji przyjmowane są wyłącznie wnioski spełniające wszystkie kryteria, które zostały określone w szczegółowych warunkach naboru. To oznacza, że na etapie oceny wniosków komisje konkursowe dokładnie analizowały proponowane przez Wnioskodawców kwoty wydatków i jeśli wzbudzały one wątpliwości (np. nie były adekwatne do rozmiaru i zakresu zadania) były korygowane, co z kolei przekładało się na zmniejszenie wysokości udzielonej dotacji. Nie można także pominąć faktu, że znaczna część wniosków nie uzyskała rekomendacji komisji konkursowych i nie została przejęta do realizacji, ponieważ wnioski nie spełniały wymogów konkursowych (formalnych lub/i merytorycznych). Należy mieć na uwadze, że niektóre elementy kosztorysów w ramach wniosków składanych na realizację zadań opierały się na szacunkowych wyliczeniach ze względu na to, że na dzień składania wniosków nie można było precyzyjnie określić ich wartości. Dotyczyło to przede wszystkim wydatków ponoszonych w ramach kosztów administracyjnych i obejmowało np. koszty mediów, telefonów itp. Składane przez Realizatorów sprawozdania dostosowane były do rzeczywiście poniesionych wydatków, co oznacza, że pojawiały się niewielkie różnice pomiędzy kwotami pierwotnie zaplanowanymi a ich wykonaniem. Należy podkreślić, że nie tylko nie wpływało to na pogorszenie jakości przyjętego do realizacji zadania, ale świadczy o tym, że Realizator zrealizował je w sposób rzetelny i gospodarny. W ciągu całego roku KCPU ogłosiło i przeprowadziło 5 postępowań konkursowych, przy czym od października 2023 r. rozpoczęły się postępowania konkursowe na 2024 r., co skutkowało niemożnością ogłoszenia kolejnych konkursów na 2023 r. Dodatkowo w każdym kolejnym ogłaszającym konkursie skracał się czas realizacji zadania, a co za tym idzie niektóre zadania nie mogły zostać zgłoszone do konkursu.

(akta kontroli str. 206-207)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Pracownicy Centrum w latach 2022-2024, na podstawie zgód wydawanych w trybie zarządzenia nr 21/2022 z 28 marca 2022 r. przez Dyrektora KCPU, wykonywali zajęcia zarobkowe na rzecz podmiotów, które (lub których właściciele) byli realizatorami zleconych przez KCPU zadań finansowanych z opłat od napojów alkoholowych. Pracownicy Centrum wykonywali w ww. okresie działalność zarobkową na rzecz:

- SPS sp. z o.o.³⁸ – Zastępca ds. PiWST, kierownicy DBMiWM, DPLiPPD (DPPD);
- Etoh - Zastępca ds. PiWST; Zastępca ds. LBiC; kierownicy DBMiWM; DPLiPPD (DPPD); DPiEP; jak również dwóch pracowników DPiEP; dwóch pracowników DBMiWM;
- INK - Zastępca ds. PiWST; kierownik DPLiPPD; pracownik DPiEP;
- Praesterno³⁹ - Zastępca ds. PiWST; Zastępca ds. LBiC; kierownik DBMiWM; pracownik DPiEP ds. FASD;
- Akademia Pedagogiki Specjalnej⁴⁰ - Zastępca ds. LBiC; kierownik DBMiWM;
- Fundacja Pozytywnej Profilaktyki⁴¹ – kierownik DPiEP;
- Fundacja Polska Sieć Polityki Narkotykowej⁴² - kierownik DPiEP.

(akta kontroli str. 63-144)

Ww. podmiotom zlecono do realizacji w latach 2022-2024 zadania z dofinansowaniem ze środków z opłat od napojów alkoholowych w łącznej kwocie: SPS A. Rynkiewicz na kwotę 8 433,5 tys. zł, Etoh – 3 506,9 tys. zł, INK – 1 786,8 tys. zł, Praesterno – 841,5 tys. zł, PSPN – 500 tys. zł, FPP – 279,5 tys. zł, APS – 81,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 336-380)

³⁸ 100% właścicielem Spółki jest A. Rynkiewicz.

³⁹ Dalej: Praesterno.

⁴⁰ Dalej: APS.

⁴¹ Dalej: FPP.

⁴² Dalej: PSPN.

Wykonywanie działań na rzecz podmiotów:

- wicedyrektorów KCPU odpowiedzialnych za nadzór⁴³ komórek zajmujących się merytorycznie zlecaniem zadań finansowanych z opłat od napojów alkoholowych, w tym: organizacją konkursów, nadzorem nad realizacją umów oraz wykorzystaniem środków dotacji zgodnie z przeznaczeniem,
- kierowników ww. działów odpowiedzialnych m.in. za nadzór nad zgodnym z prawem i terminowym wykonaniem przez pracowników powierzonych zadań, występowaniem z wnioskami w sprawach dotyczących stosunków pracy pracowników kierowanego działu, współuczestniczenie w realizacji zadań jak również pracowników tych komórek realizujących bezpośrednio ww. zadania;

naruszało transparentność, zachowanie uczciwej konkurencji i obiektywizmu.

Pracownicy i kierownicy komórek uczestniczyli w posiedzeniach komisji konkursowych (mieli obowiązek wyłączenia się z oceny oferty danego podmiotu, jeśli wykonywali działalność wynagradzaną ze środków publicznych, nie eliminowało to sytuacji zasiadania w komisjach i oceny ofert przez pracowników wynagradzanych przez oferentów z innych środków niż publiczne), brali udział w weryfikacji realizacji ww. zadań, w tym przeprowadzając weryfikację sprawozdań i kontrolę wykorzystania środków dofinansowania ze środków FRPH (kierownik działu DPLiPPD posiadająca zgodę na wykonywanie w latach 2023-2024 na rzecz INK działań zarobkowych dokonywała kontroli spełnienia warunków realizacji zadania pn. „Ogólnopolska konferencja przeciw przemocy w rodzinie” realizowaną przez INK.

(akta kontroli str. 26-53, 425-436, 486-492, 832)

Dyrektor KCPU wyjaśnił, m.in., że od dnia 1 stycznia 2022 r. kiedy to powołano KCPU Dyrektor nowo powstałej jednostki dokłada wszelkich starań aby procedury i zasady organizacji pracy zapewniały transparentność, uczciwą konkurencję i obiektywizm we wszelkich działaniach podejmowanych przez KCPU. (...) Identyfikacja wszystkich zagrożeń i podejmowanie adekwatnych reakcji nie jest jednorazowym aktem działania, ale stałym procesem. Stwierdzenie to ma szczególne znaczenie w kontekście tego, że KCPU to efekt połączenia dwóch instytucji o różnej kulturze zarządzania, utrwalonymi schematami działania i funkcjonowania. Identyfikacja wszystkich potencjalnych zagrożeń czy uchybień oraz skuteczne wprowadzanie zmian jest prowadzona przez Dyrektora na bieżąco, o czym świadczą bardzo konkretne decyzje podjęte przez Dyrektora w okresie dwóch lat funkcjonowania instytucji eliminujące określone niekorzystne zjawiska i problemy. (...) Dyrektor Centrum wyjaśnił także, że pracownicy KCPU posiadają wszechstronną wiedzę ekspercką w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, którą starają się przekazywać na rzecz beneficjentów różnych zadań. Liczba podmiotów zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień jest ograniczona, zatem może się zdarzyć, że podmioty, z którymi pracownicy mają podpisane umowy cywilno-prawne np. na wygłoszenie wykładu czy prowadzenie warsztatów, występują równocześnie w konkursach organizowanych przez KCPU. (...) podmiot, z którym pracownik miał podpisaną umowę cywilnoprawną, mógł przystąpić do procedury konkursowej wiele miesięcy po wydaniu zgody na dodatkowe zatrudnienie, co było nie do przewidzenia w momencie wydania zgody. Z tego względu Dyrektor KCPU starał się zapewnić jak największą transparentność procedury konkursowej, z której wynika konieczność składania oświadczeń o braku konfliktu interesów przez pracowników wchodzących w skład komisji konkursowych i w przypadku jego wystąpienia rezygnację z prac w komisji. (...) Zdarzyły się sytuacje zmiany składów komisji w związku z brakiem możliwości złożenia powyższego oświadczenia, co jest dowodem na przestrzeganie zasad transparentności,

⁴³ W tym: rozstrzyganie o sposobie załatwienia spraw; przygotowywanie danych w sprawach kierowanych do decyzji Dyrektora oraz przedstawianie informacji o stanie załatwianych spraw, a także o potrzebach i problemach w wykonywaniu zadań nadzorowanych komórek organizacyjnych; akceptowanie projektów pism, zarządzeń wewnętrznych i decyzji do podpisu Dyrektora, w części dotyczącej zakresu działania nadzorowanych komórek organizacyjnych; występowanie z wnioskami do Dyrektora w sprawach dotyczących stosunków pracy kierowników nadzorowanych komórek organizacyjnych oraz opiniowanie wniosków kierowanych w tych sprawach do Dyrektora w odniesieniu do pracowników nadzorowanych komórek organizacyjnych.

obiektywizmu i uczciwej konkurencji przez pracowników KCPU. Należy też podkreślić, że procedury konkursowe przewidują pracę zespołową – nigdy jedna osoba nie decyduje o wyborze Realizatora. (...) Niemniej jednak biorąc pod uwagę fakt, że pomimo dołożonych starań i wprowadzonych procedur (Zarządzenie nr 21) wydawanie zgód na dodatkowe zatrudnienie przez Dyrektora w określonych okolicznościach może budzić wątpliwości, co wykazała niniejsza kontrola, ww. Zarządzenie w paragrafie 4 ust. 4 zostanie uzupełnione o dodatkowy pkt 3 w brzmieniu: „...3) prowadzone jest na rzecz podmiotu, których właściciele wykonują działania zlecone przez KCPU.” (...) Natomiast odnosząc się do zastępców Dyrektora to nie podpisują oni podobnych oświadczeń, dlatego, że zgodnie z Regulaminem prac Komisji Konkursowej nie biorą oni udziału w procedurze konkursowej. Nie podpisują żadnych dokumentów, nie pełnią funkcji kontrolnych czy nadzorczych nad komisjami konkursowymi. To Dyrektor KCPU posiada imienne upoważnienie MZ w zakresie tzw. „procedury hazardowej” (w tym tej dotyczącej środków z „napojów alkoholowych”) i to on zatwierdza działania komisji. Poza tym komisje są niezależne w swoich działaniach.

Dyrektor KCPU wyjaśnił ponadto, że w przeprowadzonej przez KCPU ww. kontroli (...) uczestniczyła kierownik DPLiPPD wraz z pracownikiem zajmującym się tematyką przemocy domowej (...) Dyrektor KCPU zadeklarował, że ww. obszar wymaga modyfikacji, które zostaną wprowadzone przez Dyrektora KCPU w najbliższym możliwym czasie po zakończeniu kontroli.

(akta kontroli str. 150-152, 173-175, 208-210, 218-220)

Zdaniem NIK, biorąc pod uwagę przypisanie odpowiedzialności za poszczególne zadania w zakresie zadań sfinansowanych z opłat od napojów alkoholowych zastępców dyrektora i kierowników działów (w tym w zakresie nadzoru) oraz pracowników ww. komórek, wykonywanie działalności zarobkowej na rzecz podmiotów realizujących dotowane zadania, naruszało transparentność, zachowanie uczciwej konkurencji i obiektywizm przy zlecaniu zadań finansowanych ze środków pochodzących z opłat od napojów alkoholowych oraz sprawowaniu nadzoru nad realizacją zleconych zadań.

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2022-2024 (I kwartał) KCPU wydatkowało środki pochodzące z opłat od napojów alkoholowych w łącznej kwocie 28 692,4 tys. zł, tj. 57% środków zaplanowanych na ten cel przez dysponenta FRPH. W KCPU kwestie związane z planowaniem zadań finansowanych ww. środkami nie zostały uregulowane w wewnętrznych procedurach. Centrum uzyskiwało dla poszczególnych zadań akceptację MZ, o której mowa w § 6 ust. 2 rozporządzenia ws. FRPH. Zadania finansowane ww. środkami realizowane były przez działy merytoryczne. Pracownicy wyznaczeni do realizacji tych zadań mieli odpowiednie kompetencje i doświadczenie do ich realizacji. Jednakże mechanizm wykonywania przez zastępców Dyrektora, kierowników i pracowników komórek odpowiedzialnych merytorycznie za ww. zadania dodatkowej działalności zarobkowej na rzecz realizatorów, którzy ubiegali się o dofinansowanie i realizowali te zadania naruszał transparentność oraz zachowanie obiektywizmu.

OBSZAR

2. Powierzanie realizacji zadań dofinansowanych z dochodów pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych.

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2021-2024 (I kw.) ogłoszono 12 konkursów, z tego jeden konkurs został ogłoszony przez PARPA (10 listopada 2021 r.) oraz 11 konkursów przez KCPU. Analiza ww. postępowań konkursowych wykazała, że:

- wszystkie konkursy ogłosił pomiot upoważniony przez MZ zgodnie z §7 ust. 1 rozporządzenia ws. FRPH, zaś w treści ogłoszeń o konkursie zamieszczona została informacja o upoważnieniu tego podmiotu oraz zakresie tego upoważnienia zgodnie z § 7 ust. 3 rozporządzenia ws. FRPH;

- wszystkie ogłoszenia zawierały elementy o których mowa w §7 ust. 2 rozporządzenia ws. FRPH, tj. nazwę zadania będącego przedmiotem konkursu, wysokość środków FRPH przeznaczonych na dofinansowanie realizacji zadań; poziom i sposób obliczania minimalnego współfinansowania zadań; terminy i sposób ich realizacji; terminy i miejsce składania wniosków; kryteria wyboru wniosków; wymagania, jakie musi spełnić wnioskodawca w zakresie realizacji zadań, będących przedmiotem konkursu; termin i miejsce składania uzupełnienia braków formalnych wniosków, wymagane załączniki do wniosku;
- w 11 przypadkach podmiot upoważniony udostępnił ogłoszenie o konkursie na swojej stronie podmiotowej BIP, zgodnie z wymogami z §7 ust. 4 rozporządzenia ws. FRPH, zaś w przypadku konkursu z 5 czerwca 2023 r. Dyrektor KCPU nie dopełnił tego obowiązku, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 391-402, 438)

Terminy na złożenie ofert w konkursach z 9 sierpnia 2022 r. i 14 września 2023 r. wyniosły odpowiednio 14 i 11 dni, podczas gdy terminy dla pozostałych konkursów wynosiły od 20 do 32 dni.

(akta kontroli str. 425-438)

Dyrektor KCPU wyjaśnił m.in., że Centrum w zależności od liczby ogłoszonych zadań w konkursie, miesiąca jego ogłoszenia (na początku roku czy pod koniec roku) KCPU wyznaczało różny termin na złożenie wniosków. Terminy na złożenie wniosków były szczególnie krótkie w przypadku konkursów ogłaszanych w drugiej połowie roku, które wskazywały na realizację zadania w tym samym roku. Wydłużenie czasu na złożenie ofert np. z 11 dni do 32 dni miałoby wpływ na krótszy czas realizacji projektów, gdy niektóre z nich powinny zostać zrealizowane w niewiele więcej niż trzy miesiące, a w takim przypadku termin uległby skróceniu o kolejne trzy tygodnie. W odniesieniu do konkursu ogłoszonego 9 sierpnia 2022 r. część zadań wybrana w konkursie miała rozpocząć swoją realizację od 15 września. W przypadku konkursu z 15 września 2023 r. realizacja zadania miała rozpocząć się 2 listopada. Koniec roku to również ograniczenia w realizacji zadań z powodu przerwy świątecznej dla zadań dotyczących szkoleń. Ich realizacja de facto powinna zakończyć się przed 23 grudnia. W konkursie z 9 sierpnia były dwa zadania dotyczące szkoleń. Niemniej jednak KCPU zgadza się, że optymalnie czas planowany na złożenie oferty przez Wnioskodawców powinien być podobny we wszystkich ogłaszanych postępowaniach konkursowych dlatego dołoży starań, aby w przyszłości czas ten nie różnił się w ogłaszanych konkursach i był wystarczająco długi.

(akta kontroli str. 208-210, 224-225)

Analiza wybranych 80 postępowań realizowanych w ramach 10 z 12 konkursów zakończonych wyborem oferenta i podpisaniem umowy o udzielenie dotacji wykazała, że:

- we wszystkich przypadkach Dyrektor KCPU powołał komisję do rozpatrzenia wniosków, w skład której wchodziły co najmniej trzy osoby i został wyznaczony przewodniczący, zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia ws. FRPH;
- we wszystkich przypadkach wniosek został złożony w formie pisemnej zgodnie z wymogami § 8 ust. 3 rozporządzenia ws. FRPH;
- wnioski o udzielenie o dofinansowanie spełniały wymogi o których mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia ws. FRPH, tj. wnioski o udzielenie dotacji zawierały; nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy, a w przypadku podmiotu będącego osobą fizyczną; imię, nazwisko oraz adres prowadzenia działalności gospodarczej; określenie adresata wniosku; wskazanie zadania; opis sposobu realizacji zadania, w tym termin i miejsce jego realizacji; informację o wysokości wnioskowanego dofinansowania; informację o wysokości współfinansowania realizacji zadania przez wnioskodawcę (procentowy udział wkładu własnego); harmonogram realizacji zadania; opis planowanych rezultatów realizacji zadania oraz produktów, jeżeli dotyczy; informację o posiadanych zasobach rzeczowych oraz zasobie kadrowym i kompetencjach osób zapewniających prawidłowe wykonanie zadania;

szczegółowy kosztorys realizacji zadania;

- w okresie objętym kontrolą zaplanowano i zlecono do realizacji działania finansowane ze środków pochodzących z opłaty od napojów alkoholowych o charakterze innym niż wymienione w art. 97 ust. 3 pkt 17 uosz, tj. wspieranie zadań z zakresu zdrowia publicznego dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 425-436, 445-449)

2.2. Analiza 80 umów na dofinansowanie zadań ze środków opłaty od napojów alkoholowych zawartych z realizatorami w ramach ww. 10 wybranych konkursów wykazała, że wszystkie umowy zawierały elementy wymienione w art. 150 uofp, tj. szczegółowy opis zadania, w tym cel, na jaki dotacja została przyznana, i termin jego wykonania; wysokość udzielonego wsparcia finansowego; termin jego wykorzystania, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego; termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji; termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji, nie dłuższy niż 15 dni od określonego w umowie dnia wykonania zadania; tryb kontroli wykonanego zadania.

(akta kontroli str. 425-436)

Zarządzeniem Dyrektora KCPU z dnia 3 czerwca 2022 r. w sprawie przekazywania, rozliczania i kontroli udzielonych dotacji zatwierdzono zasady rozliczania dotacji. Ponadto zasady rozliczenia dotacji zawarto w zarządzeniach w sprawie ogłoszeń konkursowych, umowach o udzielenie dotacji i w informacjach dla beneficjentów ujętych na stronie internetowej Centrum. Zgodnie z ww. zasadami:

- zleceniobiorca był zobowiązany do wykorzystania przekazanych środków finansowych zgodnie z celem na jaki je uzyskał i na warunkach określonych umową (wniosek, kosztorys i harmonogram stanowiły integralną część umowy);
- wszystkie wydatki powinny być dokonywane w sposób celowy, oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów oraz w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;
- rozliczenie dotacji powinno nastąpić na podstawie dowodów księgowych, które zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴⁴ są podstawą potwierdzającą dokonanie operacji gospodarczej;
- do sprawozdania finansowego nie należało dołączać faktur/rachunków, będących przedmiotem rozliczenia tylko przechowywać je przez okres pięciu lat od daty zakończenia realizacji zadania zleconego i udostępniać na każde żądanie KCPU;
- należało podać wartość nieplanowanych przychodów (w tym odsetek bankowych) uzyskanych w trakcie okresu sprawozdawczego, a także ich źródło pochodzenia; odsetki bankowe należało przekazać odrębnym przelewem na rachunek bankowy KCPU podany w umowie; podstawą do wystawienia faktur powinny być zawarte umowy, porozumienia lub pisemne zlecenia wykonania usług za usługi w zakresie noclegów i posiłków dla uczestników np. szkoleń, wyjazdów profilaktycznych; faktury wystawiane na jedną kwotę ogólną bez określenia miary i ilości dostarczonych usług oraz bez podania ceny jednostkowej towaru lub usługi są niezgodne z obowiązującymi zasadami wystawiania faktur.

(akta kontroli str. 13-27, 832)

Zgodnie z warunkami umowy minimalny wkład własny wynieść musiał minimum 3% kosztów zadania (wkład finansowy lub wolontariat); zaś koszty administracyjne nie mogły przekroczyć 25% kosztów zadania, przy czym koszty koordynacji merytorycznej dla umów realizowanych w latach 2022-2023 nie stanowiły kosztu administracyjnego tylko koszt merytoryczny, dopiero w umowach zawartych do realizacji na rok 2024 r. koszty te były kwalifikowane do kosztów administracyjnych.

(akta kontroli str. 425-436, 504-831, 846-889)

Dyrektor KCPU wyjaśnił, m.in. że *od momentu powstania KCPU dyrekcja i pracownicy dokładają wszelkich starań, aby wypracować nowe, spójne zasady udzielania oraz*

⁴⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 619.

rozliczania udzielonych dotacji. Najważniejsze obszary, które wymagały dokonania niezbędnych zmian to m.in.: procedury konkursowe, zapisy umów, zasady przekazywania i rozliczania środków budżetowych pod kątem dokonywania ich w sposób gospodarny i celowy. Analiza zasad obowiązujących w KBPN oraz PARPA była procesem żmudnym, wymagającym dużego nakładu czasu oraz pracy. W trakcie analiz porównawczych ujawniono, że obydwie jednostki stosowały inne kryteria dotyczące kwalifikowania kosztów koordynacji projektów. Ponieważ dokonywane zmiany w trakcie trwania realizacji umowy wywoływały niepokój u podmiotów dotowanych, podjęto decyzję, aby z początkiem nowego roku, tzn. 2024 koszty te zaliczać do kosztów administracyjnych. W każdym roku ogłaszanych jest kilkanaście konkursów i kolejna modyfikacja w trakcie groziła jeszcze większym chaosem i zamieszaniem. Decyzja ta została podjęta w październiku 2023 r., po analizie sprawozdań za 2022 rok oraz pierwsze półrocze 2023 roku, w momencie uaktualnienia wzoru wniosku konkursowego dotyczącego realizacji zadań w 2024 r. Umieszczenie tej pozycji w kosztach administracyjnych miało na celu ograniczenie „podbijania” wynagrodzeń z tytułu koordynacji merytorycznej, a tym samym nie zawyżanie kosztów merytorycznych całości zadania. (...) Warto jednak zauważyć, że liczba godzin przeznaczonych na koordynację zadania może się różnić w zależności od charakteru zadania zleconego. W wyjątkowych sytuacjach istnieje możliwość zwiększenia powyżej 25% udziału kosztów administracyjnych i rzeczowych w zadaniu, jednak wymaga to złożenia stosownego uzasadnienia. Przy tak dużej różnorodności zadań trudno stworzyć jedną, uniwersalną zasadę, która uwzględniałaby wszystkie zmienne oraz złożoność zadań. Nakładanie na zlezeniobiorców tego typu ograniczeń może powodować problemy przy realizacji zadań.

(akta kontroli str. 208-210, 219-220)

Analiza wybranych umów na udzielenie dotacji ze środków z opłaty od napojów alkoholowych wykazała, że:

- rozliczenie dotacji każdorazowo następowało na podstawie sprawozdań z wykonania zadania publicznego (częściowych oraz końcowych) na formularzu umieszczonym w systemie Trimtab w terminach określonych w umowie oraz w formie papierowej;
- zwiększenie danej pozycji wydatku powyżej limitu określonego w umowie, obniżenie środków własnych, zmiana terminów realizacji poszczególnych etapów zadania we wszystkich przypadkach następowało po zawarciu stosownego aneksu do umowy;
- wszystkie zadania zawierały koszty przeprowadzonych przez realizatorów ewaluacji.

(akta kontroli str. 425-436, 832)

W latach 2022-2024 (I kwartał) KCPU dofinansowało z opłat alkoholowych zadania w zakresie szkoleń dla różnych grup społecznych, zawodowych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi. Na wysokość środków przeznaczanych ze środków publicznych na realizowane zadania obok kosztów ponoszonych na wynagrodzenie wykładowców i materiałów szkoleniowych składały się koszty sekretariatu, logistyki, koszty koordynatorów i kierowników szkoleń, specjalisty ds. rekrutacji, dojazdu wykładowców i uczestników oraz organizacji pobytu (noclegów i wyżywienia).

Koszt przeszkolenia jednej osoby (z przeznaczonych środków dotacji) dochodził do 5.666,67 zł (szkolenie⁴⁵ dla członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych⁴⁶; umowa nr 120/MP/HM/DPL/2023 z 2 stycznia 2023 r. z Etoh); 5.174,33 zł (szkolenie⁴⁷ dla członków gminnych komisji RPA; umowa nr 119/MP/HM/DPL/2023 z 2 stycznia 2023 r. z SPS); 4.462,50 zł (szkolenie⁴⁸ dla

⁴⁵ Trzy zjazdy po trzy dni; łącznie 66 godzin.

⁴⁶ Dalej: RPA

⁴⁷ Dwie sesje po cztery dni; łącznie 64 godziny.

⁴⁸ Szkolenie trwało 5 dni.

członków gminnych komisji RPA; umowa 121/MP/HM/DPL/2023 z 2 stycznia 2023 r. z SPS); 3.750,41 zł (szkolenie⁴⁹ dla asystentów rodziny w zakresie pracy z członkami rodzin z problemem alkoholowym i przemocą; umowa nr 258/MP/HM/DPL/2023 z 4 maja 2023 r. z SPS); 2.991,67 zł (narada szkoleniowa⁵⁰ dla członków centrów integracji społecznej, 259/MP/HM/DPL/2023 umowa nr z 4 maja 2023 r. z SPS).

Koszt organizacji pobytu (nocleg i wyżywienie) jaki przedstawiali organizatorzy ww. szkoleń wynosił od 44,6% do 60% całego kosztu szkolenia.

(akta kontroli str. 425-437, 439-444)

Na pytanie dlaczego KCPU nie decydowała się na zlecenie organizacji szkoleń w formie online lub częściowo odpłatnych przez uczestników, co byłoby działaniem gospodarnym i pozwoliłoby przeszkolić większą liczbę osób lub wykorzystać ww. środki na inne zadania Dyrektor Centrum wyjaśnił, że KCPU zlecając szkolenia realizuje zadanie 3 z celu operacyjnego nr 2 „Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień”. Do realizacji tego zadania wykorzystywane są zarówno formy stacjonarne (...), jak i online (...). Decyzja o tym, które z nich (stacjonarne czy online), jest bardziej adekwatne zależy od wielu czynników m.in. takich jak czas trwania szkolenia, forma (wykład czy warsztat), temat. Nigdy celem nadrzędnym działań edukacyjnych nie jest przeszkolenie jak największej liczby osób, ale zrobienie tego w sposób maksymalnie zwiększający szanse na zdobycie wiedzy i umiejętności, czyli osiągnięcie jak najlepszego rezultatu przy adekwatnym i uzasadnionym zaangażowaniu środków finansowych. Ww. szkolenie dla asystentów rodziny trwało ponad 20 godzin, dlatego nie byłoby możliwe przeprowadzenie tak długich szkoleń w formie online. Te są zdecydowanie lepsze dla krótszych form, takich jak zacytowane wyżej webinaria oraz szkolenia dotyczące przemocy domowej – max. cztery – pięć godzin dydaktycznych. Wielogodzinne szkolenia online wiążą się z ryzykiem nieobecności oraz z rozproszeniem uwagi i skupienia się (przeglądanie Internetu, odchodzenie od komputera itp.). (...) W wielu projektach edukacyjnych, w tym w przywołanych w piśmie, wykorzystywane są warsztaty, które polegają na uczeniu praktycznych umiejętności np. posługiwania się metodą dialogu motywującego w pracy z klientami gminnych komisji i podopiecznymi asystentów rodzinnych. Takie cele szkolenia wykluczają formę online. Szkolenia stacjonarne dają też możliwości interakcji na żywo oraz wymiany doświadczeń z pozostałymi uczestnikami z obszaru ich pracy. Szkolenia online, mimo postępów technologicznych nie dają takich możliwości interakcji i rozmowy (...). Dyrektor KCPU wyjaśnił, że KBPN i PARPA otrzymały w 2017 r. wytyczne od MZ na temat przestrzegania zasad, aby udział uczestników w Projekcie był bezpłatny lub wkład własny realizatorów był finansowany z symbolicznych wpłat uczestników (w celu uniknięcia procedury rezygnacji uczestników ze szkoleń). Dyrektor zadeklarował, że KCPU po zakończonej kontroli NIK zwróci się ponownie do MZ z prośbą o rozważenie możliwości ponoszenia kosztów przez uczestników w wymiarze większym niż symbolicznie, w przypadku szkoleń wymagających nocowania.

(akta kontroli str. 450-458)

Weryfikacji skuteczności realizowanych przez zleceniobiorców zadań w zakresie szkoleń, narad, zadań dotyczących wydawania czasopism i innych zadań w kontekście celu na jaki powinny być przeznaczane środki z opłat od napojów alkoholowych, tj. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych polegała na przeprowadzonej ewaluacji w zakresie badania jakości szkoleń, jakości i przystępności dostarczanych materiałów, atmosfery w jakiej realizowano poszczególne zadania, odbioru przez słuchaczy, uczestników narad, czytelników oraz deklaracji w zakresie ich ewentualnych przydatności. Nie odpowiadała natomiast na pytanie dotyczące skuteczności działań w kontekście profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

(akta kontroli str. 636-643, 832)

⁴⁹ Trzy dni; łącznie 25,5 godzin.

⁵⁰ Trzy dni łącznie 21 godzin.

Dyrektor Centrum wyjaśnił, że planując zadania konkursowe pod kątem ich celowości KCPU brało pod uwagę kryteria Europejskich Standardów Monitorowania Jakości w Profilaktyce, które wg wiedzy KCPU są jednym z nielicznych, a być może jedynym dostępnym, zewalutowanym i rekomendowanym narzędziem do planowania, wdrażania i ewaluowania działań w obszarze szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Dyrektor KCPU wyjaśnił ponadto, że wszystkie zadania o charakterze edukacyjnym – szkolenia i konferencje - były objęte pierwszym poziomem oceny szkoleń wg modelu D. Kirkpatricka tj. zawierały opinie (reakcje) uczestników na szkolenie. Prowadzona przez Zleceniobiorców ewaluacja przeprowadzona była w oparciu o anonimowe ankiety zawierające ocenę poszczególnych zajęć na skali – ich zawartości merytorycznej, sposobu prowadzenia zajęć, przydatności zawodowej, poziomu zadowolenia/satysfakcji uczestników, strony organizacyjnej szkolenia, itp., a także dające możliwość wyrażenia swobodnej opinii nt. szkolenia (zalety, deficyty itp.) Nowatorskie projekty edukacyjne adresowane np. do nowych grup odbiorców oprócz powyższego poziomu wymagały dodatkowej ewaluacji z drugiego poziomu ww. modelu, tj. sprawdzenia przyrostu wiedzy podczas szkolenia. W takim przypadku przeprowadzane były testy przed i bezpośrednio po szkoleniu (...) po zakończeniu szkolenia można było zaobserwować czy i w jaki sposób zwiększyły się wiedza i umiejętności uczestników szkolenia. Trzeci poziom ewaluacji szkolenia wg modelu Kirkpatricka (tzw. critical behavior) tj. obserwowanie zmian w zachowaniu lub pracy uczestników wykorzystywany był w wyjątkowych projektach. Należy do nich np. prowadzenie superwizji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej (...) Należy wskazać, że badania w sektorze prowadzenia szkoleń wskazują, iż 90% realizatorów stosuje wyłącznie ten poziom podstawowy oceny efektywności uznając, że jest on wystarczający. Stosowanie IV poziomu ww. modelu (tzw. lead indicators) ze względu na wysokie koszty związane z metodologią, zasięgiem i sposobem realizacji badań służących ocenie efektywności szkoleń w przypadku profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stosuje się wyjątkowo, w uzasadnionych przypadkach przyjmując, że koszt ewaluacji nie może przekroczyć wydatków na realizację samego zadania.

(akta kontroli str. 150-152, 169-170)

2.4. KCPU nie realizowało czynności kontrolnych, o których mowa w § 14 zarządzenia Dyrektora KCPU z dnia 3 czerwca 2022 r. w sprawie przekazywania, rozliczania i kontroli udzielonych dotacji. W latach 2022-2024 (I kwartał) przeprowadzono jedynie kontrole czterech (3,8%) ze 106 zawartych w latach 2022-2023 umów o udzielenie dofinansowania ze środków pochodzących z opłat od napojów alkoholowych.

Brak przeprowadzania takich kontroli powodował, iż nie dokonywano m.in. weryfikacji spełnienia przez realizatorów poszczególnych zadań warunków opisanych w umowie, w tym wymogów zapewnienia noclegów w standardzie trzygwiazdkowym i wyżywienia oraz stosowania przez realizatorów trybu konkurencyjnego wyboru ofert noclegowych; dokumentowania kosztów zakupu usług pocztowych, kurierskich, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 425-444, 465-502)

Dyrektor KCPU w okresie objętym kontrolą bezskutecznie występowało do MZ z wnioskami ws. przyznania dodatkowych etatów: jednego w DDZN i jednego dla kontrolera realizacji zadań zleconych (wniosek z 22 czerwca 2022 r.); jednego w DDZN oraz dwóch dla kontrolerów realizacji zadań zleconych (wnioski z 26 kwietnia i 27 lipca 2023 r.).

(akta kontroli str. 459-464)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Ogłoszenie konkursowe z 5 czerwca 2023 r. nie zostało umieszczone na stronie podmiotowej BIP KCPU, co było niezgodne z § 7 ust. 4 rozporządzenia ws. FRPH.

(akta kontroli str. 438)

Dyrektor KCPU wyjaśnił, że w kontrolowanym przez NIK okresie KCPU przeprowadziło 12 postępowań konkursowych finansowanych ze środków z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych o pojemności do 300 ml oraz szereg postępowań konkursowych na realizację zadań finansowanych z innych źródeł niż podlegające aktualnej kontroli. W natłoku bieżących obowiązków oraz spraw przez niedopatrzenie ogłoszenie z 5 czerwca 2023 r. jako jedyne nie zostało zamieszczone na stronie BIP KCPU. Zdaniem KCPU fakt ten nie sprawił, że informacja o konkursie trafiła do mniejszej grupy potencjalnych wnioskodawców (wpłynęło siedem wniosków, na cztery ogłoszone zadania, z których przyjęto do realizacji trzy wnioski). Żaden podmiot czy potencjalny Wnioskodawca nie złożył także skargi czy zażalenia, że miał ograniczony dostęp do informacji o ogłoszonym konkursie. W związku z powyższym, według KCPU zamieszczenie informacji na stronie startowej, w aktualnościach oraz w zakładce konkursy ogłoszone nie spowodowało ograniczenia w dostępie do informacji o ogłoszonym konkursie.

(akta kontroli str. 150-152, 166-167)

2. KCPU zaplanowało do realizacji i sfinansowało ze środków pochodzących z opłaty od napojów alkoholowych działania o charakterze innym niż wymienione w art. 97 ust. 3 pkt 17 uósz, tj. wspieranie zadań z zakresu zdrowia publicznego dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, co dotyczyło zadań w zakresie:

- badania dobrostanu osób, w tym w szczególności matek i dzieci przebywających na terenie Polski na skutek działań wojennych na Ukrainie (realizowana na podstawie aneksu do umowy nr 253/KT/AH/DBMWM/22 z 2 stycznia 2023 r. z KUL; dofinansowanie 139,7 tys. zł);
- sfinansowania na podstawie umowy 116/MP/HM/DPL/2023 z 2 stycznia 2023 r. kosztu powstania / publikacji artykułów niezwiązanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi zamieszczonych w czasopiśmie „Świat problemów”, tj. artykuły o tytułach: "Program profilaktyczny - Wspólne kroki w Cyberswiecie"; "Zakamarki internetu"; „Uzależnienie od zakupów nastolatków a kultura popularna"; "Polska młodzież a hazard - wyniki badań ogólnopolskich"; "Hiperseksualność - specyfika uzależnienia seksualnego"; "Światowy dzień walki z rakiem - nie obchodźmy go obojętnie"; "Uzależnienia od pracy i uczenia się a zaburzenia odżywiania"; "Perspektywa rodzica w zaburzeniach odżywiania dzieci i nastolatków"; "Kończę z tym, dlaczego dzieci nie chcą żyć"; "Myśli samobójcze u nastolatków, jak je zrozumieć, jak reagować, jak pomóc"; "Zmiany prawne dotyczące marihuany na świecie", "Dopalacze, mózg i my"; "Hazard w grach komputerowych"; "Bezdomność zaczyna się w dzieciństwie"; "Leki w tym OTC w życiu młodzieży"; "Nestorzy gamingu - role gier cyfrowych w życiu osób starszych"; "Nie kasuj, zachowaj, pokaż - profilaktyka przeciwdziałania cyberprzemocy"; "Nasze dzieci w sieci - co o tym wiemy, co z tym możemy zrobić"; "Zadbaj o zdrowe piersi"; "Nałogowe zakupy nastolatków - profilaktyka rodzinna"; "Dzieci w świecie cyfrowym", (realizator Etoh; kwota dotacji 300 tys. zł);
- edukacji pracowników i klientów lokalnych punktów konsultacyjnych finansowanych ze środków Gminnych Programów „PIRPA” (umowa nr 127/MP/HM/DPL/2023 z 2 stycznia 2023 r.) sfinansowano broszury niezwiązane z tematyką przeciwalkoholową tj. dwa z pięciu tematów broszur: "Narkotyki co warto wiedzieć" i "Hazard zabawa czy ryzyko? - Poradnik dla rodzin i bliskich osób uprawiających hazard" nie dotyczyło profilaktyki antyalkoholowej (realizator Etoh; kwota dotacji 634,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 336-390, 504-523, 541-561, 745-831, 846-889)

Dyrektor KCPU wyjaśnił, w zakresie zadania dotyczącego:

- badania dobrostanu osób, w tym w szczególności matek i dzieci przebywających na terenie Polski na skutek działań wojennych na Ukrainie – że zaplanowanie tego wynikało z dokonanej wówczas w KCPU oceny sytuacji, w wyniku której uznano, że mamy do czynienia z bezprecedensowym zjawiskiem – bardzo duża liczba uchodźczyń, matek z dziećmi z obszarów w których wybuchła wojna, które wymaga rozpoznania, w kontekście przyszłych działań profilaktycznych opartych o wyniki

badan naukowych wskazujących na silny związek pomiędzy doświadczeniem traumy, w tym traumy wojennej (silny czynnik ryzyka) a ryzykiem nadużywania substancji lub uzależnienia od niej oraz zainteresowaniem tą tematyką Ministerstwa Zdrowia. Dyrektor Centrum dodał, że zdaniem KCPU zadanie to wpisuje się w obszar profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. (...) z badań wynika, że istnieje związek między doświadczeniami wojennymi, a nadmiernym piciem alkoholu. Konsumpcja napojów alkoholowych jest jednym z głównych wyzwań zarówno w Polsce jak i na Ukrainie w zapewnieniu dobrostanu populacji obu krajów. Rosyjska agresja spowodowała masowy napływ ludności z Ukrainy, w tym dzieci i młodzieży które uczęszczają do polskich szkół. Duża część działań profilaktycznych realizowanych jest w systemie edukacji, gdzie ukraińska młodzież, wg szacunków może wynosić ponad 250 tys. osób (liczba ta nie jest stała). Badanie KUL ma na celu zaplanowanie działań profilaktycznych oraz z zakresu zdrowia psychicznego adresowanych do tej populacji w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Warto zwrócić uwagę, że wybuch wojny na Ukrainie oraz uchodźstwo wojenne wiąże się z niezaspokojeniem podstawowych potrzeb takich jak potrzeba bezpieczeństwa, utratą zasobów materialnych, rodzinnych, społecznych i kulturowych, stresem wojennym, niekiedy stresem wynikającym z doświadczenia traumy osobistej (świadek śmierci / zgwałcenie / utrata bliskich). Niska odporność na stres wiąże się ze zwiększonym ryzykiem używania i uzależnienia. Czynnikiem ochraniającym są mechanizmy adaptacyjne. Niski poziom (brak) mechanizmów adaptacyjnych powoduje, że osoba w sytuacji trudnej reaguje: gniewem, wycofaniem, poczuciem bezradności, co może ją skłonić do używania substancji psychoaktywnych. (...) Poznanie dobrostanu matek oraz czynników kształtujących go pozwala na zaplanowanie trafnych oddziaływań profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;

- sfinansowania kosztu powstania / publikacji artykułów i broszur niezwiązanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi, że zdaniem KCPU finansowanie artykułów broszur dotyczących narkotyków i hazardu oraz innych uzależnień behawioralnych opiera się na współwystępowaniu tych zjawisk z uzależnieniem / piciem alkoholu i koniecznością edukacji łączącej te tematy. (...) Co do zasady nie ma osobnych programów profilaktycznych adresowanych osobno do dzieci sięgających po alkohol i osobno do używających narkotyków i zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi. Czynniki ryzyka i czynniki chroniące są także takie same, dlatego prowadząc edukacje bezcelowe i merytorycznie nieuzasadnione jest odnoszenie się wyłącznie do alkoholu z pominięciem innych substancji psychoaktywnych. W świetle współczesnej wiedzy i standardów prowadzenia działań profilaktycznych można stwierdzić, że jest to podstawowa rekomendacja aby działania profilaktyczne były zintegrowane, m.in. w tym sensie by odnosiły się do wszystkich substancji psychoaktywnych i zachowań uzależniających.(...) decyzja o włączeniu do pakietu tematyki dotyczącej narkotyków i hazardu była uzasadniona, ze względu na współwystępowanie z nadużywaniem / uzależnieniem od alkoholu. (...) jeśli do punktu zgłasza się klient z problemem alkoholowym to jest wysoce prawdopodobne, że jednocześnie sięga po inne substancje psychoaktywne i / lub jest narażony na zaburzenia związane z uprawianiem hazardu. To współwystępowanie jest związane z m.in. z tym, że i substancje psychoaktywne i hazard oddziałują na te same ośrodki centralnego układu nerwowego tj. na tzw. układ nagrody. Dane kliniczne wskazują także na przypadki kiedy osoby uzależnione od alkoholu „zamieniają” alkohol na inne uzależnienia, co uzasadnia konieczność edukacji zarówno konsultantów jak i samym klientów. (...) Odnosnie tematyki artykułu „Zadbaj o zdrowe piersi” i związków tego tematu z alkoholem to należy przypomnieć, że alkohol etylowy oraz jego metabolity są substancjami, które szkodliwie oddziałują na organizm, zwiększając m.in. ryzyko chorób nowotworowych, na co zwraca uwagę m.in. Europejski Plan Walki z Rakiem, postulując ograniczenie spożycia alkoholu o 10% w państwach europejskich. Spożywanie alkoholu zwiększa ryzyko zachorowania na nowotwory jamy ustnej, gardła, przełyku, krtani, wątroby, jelita grubego i piersi. Co 4 przypadek raka piersi wywołany jest umiarkowanym spożyciem alkoholu – do 2 porcji standardowych

dziennie. To właśnie ten wniosek z badań naukowych był powodem podjęcia tej tematyki w artykule, którego celem było podniesienie świadomości na temat związku pomiędzy piciem alkoholu a nowotworem piersi u kobiet. Zdaniem Dyrektora KCPU zakres zadań możliwych do realizacji w ramach środków NFZ jest szerszy niż pula zadań możliwych do realizacji przez gminy (...) w obowiązującym stanie prawnym ustawodawca powiązał dochody z małych z obszarem profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych. Nie oznacza to, że zadania adresowane do osób z problemem alkoholowym nie mogą obejmować zagrożeń związanych z hazardem lub narkotykami ze względu na współwystępowanie. Należy ponadto podkreślić, że zadania realizowane przez KCPU są przedstawiane do akceptacji MZ który weryfikuje je także pod kątem możliwości realizacji zgodnie z podanymi powyżej przepisami.

(akta kontroli str. 150-152, 157-166, 208-210, 217-218)

Zgodnie z rekomendacją dla gmin KCPU samo wskazało, że finansowanie z powyższych środków zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi może dotyczyć tylko działań związanych z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu, a zatem ani zadania związane z przeciwdziałaniem narkomanii, ani z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym nie będą mogły być z tych środków finansowane. Cel operacyjny nr 2 NPZ - składa się z czterech części: przeciwdziałanie narkomanii, profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, zwalczanie następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych, także e-papierosów, przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym. Zdaniem NIK zadania sfinansowane środkami z opłat od napojów alkoholowych powinny ograniczyć się do profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na pozostałe części KCPU posiadało środki budżetowe dedykowane finansowaniu zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym (art. 88 ust. 4 pkt 1-4 ustawy o grach hazardowych) oraz pozostałych zadań z zakresu zdrowia publicznego (art. 88 ust. 4 pkt 5 ustawy o grach hazardowych).

(akta kontroli str. 178-204, 336-371, 833-835)

3. W latach 2022-2024 (I kwartał) przeprowadzono kontrole jedynie czterech (3,8%) ze 106 zawartych w latach 2022-2023 umów o rozliczenie dotacji, co było działaniem nierzetelnym, ponieważ nie zapewniało rzetelnej weryfikacji spełnienia przez realizatorów poszczególnych zadań warunków opisanych w umowie, w tym wymogów zapewnienia noclegów w standardzie trzygwiazdkowym i wyżywienia oraz stosowania przez realizatorów trybu konkurencyjnego wyboru ofert noclegowych; dokumentowania kosztów zakupu usług pocztowych, kurierskich, zwrotu na rachunek KCPU uzyskanych w związku z realizacją zadania nieplanowanych przychodów; tj.:

- w umowach dofinansowanych ze środków pochodzących z opłat od napojów alkoholowych realizowanych przez SPS w zakresie organizacji szkoleń, porad i edukacji wybranych grup zawodowych dokumenty potwierdzające poniesienie przez Realizatorów wydatków dotyczących kosztów: organizacji pobytu (za nocleg i wyżywienie uczestników szkoleń, porad)⁵¹, produkcji i dystrybucji (usług kurierskich / pocztowych) do odbiorców materiałów edukacyjnych⁵² - wystawiała firma B.T.H.⁵³, której właścicielem była osoba odpowiedzialna za koordynację merytoryczną Projektu ze strony Realizatora. KCPU nie weryfikowała trybu wyboru oferenta, zasadności kosztów (kwoty kosztów za dystrybucję materiałów edukacyjnych były przedstawiane w sprawozdaniach w jednej kwocie jako ryczałt

⁵¹ Umowy nr 217/BO/HM/DPIEP/2023 z 2 maja 2023 r. (dotacja w kwocie 156,2 tys. zł); nr 119/MP/HM/DPL/2023 z 2 stycznia 2023 r. (434,6 tys. zł); nr 258/MP/HM/DPL/2023 z 4 maja 2023 r. (120 tys. zł); nr 259/MP/HM/DPL/2023 z 4 maja 2023 r. (22,4 tys. zł); 260/MP/HM/DPL/2023 z 4 maja 2023 r. (269,4 tys. zł); nr 261/MP/HM/DPL/2023 z 1 czerwca 2023 r. (264,1 tys. zł); 265/MKK/HM/DPPD/2023 z 4 maja 2023 r. (169,1 tys. zł); 266/MKK/HM/DPPD/2023 z 4 maja 2023 r. (140,1 tys. zł); nr 270/MKK/HM/DPPD/2023 z 22 maja 2023 r. (145,2 tys. zł); 310/KT/HM/DPLiPPD/2023 z 1 września 2023 r. (128 tys. zł); 251/KT/MH/DPPD/22 z 19 września 2022 r. (178 tys. zł).

⁵² Umowy nr 222/BO/HM/DPIEP/2023 z 2 maja 2023 r. (dotacja w kwocie 782,8 tys. zł); nr 122/MP/HM/DPPD/2023 z 15 stycznia 2023 r. (748,2 tys. zł); 309/KT/HM/DPLiPPD/2023 z 1 września 2023 r. (880,6 tys. zł);

⁵³ Wskazane przedmioty prowadzonej działalności KRS nie uwzględniały usług kurierskich/pocztowych.

bez wskazania kosztów jednostkowych - koszt wysyłki materiałów do 318 sądów wyniósł 20 tys. zł; zaś koszt wysyłki materiałów do 5000 szkół szkolenia kierowców wyniósł 97 tys. zł⁵⁴);

- w umowie⁵⁵ dotyczącej szkolenia doskonalącego terapeutów uzależnień w zakresie prowadzenia psychoterapii grupowej w leczeniu uzależnień przez firmę Pracownia MiZ B. – przy wymogach zapewnienia noclegu i pełnego wyżywienia (w standardzie trzygwiazdkowym) – sprzedaż usług organizacji pobytu zapewniała firma U.H O. (właściciel – koordynator finansowy Projektu ze strony realizatora);
- w umowach⁵⁶ dotyczących finansowania wydawania przez Etoh miesięczników Świat Problemów (2023 r.) i Remedium (lata 2022-2023) – KCPU nie zweryfikowała wielkości przychodów uzyskanych ze sprzedaży ww. publikacji, które zgodnie z postanowieniami umowy Realizator powinien przekazać na rachunek Centrum.

(akta kontroli str. 425-436, 439-444, 504-523, 562-744)

KCPU podjęło w trakcie kontroli NIK czynności wyjaśniające w ww. sprawach. Pismem z 5 lipca 2024 r. (tj. w trakcie kontroli) Dyrektor KCPU wezwał Etoh do zaprzestania sprzedaży pojedynczych egzemplarzy czasopisma „Remedium”, w tym w wersji elektronicznej, obejmującej numery dofinansowane z budżetu państwa na podstawie umów o dofinansowanie; wskazania ilości sprzedanych egzemplarzy i kwot uzyskanych z ich sprzedaży, udokumentowania przekazania ww. kwot na działania objęte daną umową, zwrotu środków na rachunek bankowy KCPU, które nie zostały wykorzystane na działania określone w umowie.

(akta kontroli str. 306-308, 313-335)

Dyrektor KCPU w sprawie kontroli umów zawartych z SPS, Pracownia MiZ B. dokonały wyboru oferentów zgodnie z wewnętrznymi regulaminami zakupu towarów i usług oraz złożyły w trakcie kontroli NIK niezbędne wyjaśnienia. *KCPU nie znajduje przepisów, które nakazują w trybie wyboru najlepszej oferty, odrzucenie ofert podmiotów ze względu na pełnienie przez ich władze funkcji koordynacyjnych w projekcie, mimo iż wskazują najniższą cenę na zakup towaru lub usługi. Jednocześnie KCPU wskazuje, że ze względu na braki kadrowe nie było w stanie przeprowadzić kompleksowej kontroli w wyżej wymienionych podmiotach. W sprawach kontroli standardów hotelu Dyrektor KCPU nie wyjaśnił, w jaki sposób następuje weryfikacja. Dyrektor Centrum wyjaśnił, że KCPU w ogłoszeniach intencjonalnie używa określenia „spełnianie warunków standardu minimum trzygwiazdkowego” zamiast węższego określenia np., „w hotelu minimum trzygwiazdkowym”, ponieważ jest szeregiem ośrodków szkoleniowych niebędących hotelami, a posiadających warunki w standardzie trzygwiazdkowego hotelu.*

Odnosnie kosztów wysyłki udokumentowanych fakturami koordynatora merytorycznego Dyrektor KCPU wyjaśnił, że komisje konkursowe, rozpatrujące wnioski nie zakwestionowały kosztów wysyłki materiałów, ponieważ w opinii komisji były oszacowane w sposób wiarygodny i uzasadniony. *Natomiast sprawdzanie przedmiotu działalności w KRS podmiotów świadczących usługi wyłanianych zgodnie z wewnętrznymi procedurami realizatorów, w ramach realizacji zadań konkursowych jest poza kontrolą KCPU. Nie byłoby możliwe ze względu na sygnalizowane już braki kadrowe prowadzić, aż tak szerokiego zakresu kontroli rozciągającego się na usługodawców.*

Dyrektor w sprawie uzyskanych dochodów przez Etoh wyjaśnił, że w przypadku uzyskania ewentualnych przychodów Zleceniobiorcy mają obowiązek wykazać kwoty przychodów w składanych sprawozdaniach finansowych (...) w związku z powyższym postanowienia umowy dotyczące przychodów w ramach zadań finansowanych przez KCPU weryfikowane były na podstawie przyjętych sprawozdań finansowych. Dyrektor wyjaśnił, że w trakcie kontroli NIK wysłane zostały przez Centrum drogą mailową

⁵⁴ Na etapie planowania brak informacji nt. szacowania tych kosztów (podania kosztu jednostkowego).

⁵⁵ Umowa nr 155/MK/HM/DLiC/2023 z 1 lutego 2023 r. (kwota dotacji 265 tys. zł)

⁵⁶ Umowy nr 215/BO/HM/DPIEP/2023 z 2 maja 2023 r. (kwota dotacji 285,4 tys. zł); 116/MP/HM/DPL/2023 z 2 stycznia 2023 r. (298,2 tys. zł)

zapytania o uzyskaniu ewentualnych przychodów. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że: Etoh wpłacone w 2023 r. kwoty ze sprzedaży prenumeraty miesięcznika „Świat Problemów” zwróciła podmiotom wpłacającym, zaś przychody uzyskane za sprzedaż miesięcznika „Remedium” zgodnie ze złożonym wnioskiem i deklaracją Fundacji, przeznaczone były na realizację zadania, w związku z tym wnioskowanie o zwrot tych środków byłoby niezgodne z umową. Sprzedaż egzemplarzy z ubiegłych lat, względem obowiązującej w danym roku umowy jest w trakcie wyjaśnień. KCPU nie miało wiedzy o sprzedaży takich egzemplarzy. Dyrektor Centrum dodał, że pracownicy KCPU wykonujący działalność na rzecz Etoh np. udział w Kolegium Redakcyjnym na zlecenie Fundacji nie mają wiedzy o innych niż merytoryczne aspekty współpracy.

(akta kontroli str. 150-152, 169-177, 208-226, 313-335)

Zdaniem NIK używanie w ogłoszeniach określeń o wymogach standardu trzygwiazdkowego bez późniejszej weryfikacji i egzekwowania korzystania przez realizatora z obiektu, który uzyskał potwierdzenie zaszerogowania obiektu hotelarskiego do określonego rodzaju i nadanej kategorii był działaniem nierzetelnym i ograniczał transparentność.

Zgodnie z postanowieniami umowy i przyjętymi w KCPU zasadami rozliczenia podstawą do wystawienia faktur powinny być zawarte umowy, porozumienia lub pisemne zlecenia wykonania usług za usługi w zakresie noclegów i posiłków dla uczestników np. szkoleń, wyjazdów profilaktycznych; faktury wystawiane na jedną kwotę ogólną bez określenia miary i ilości dostarczonych usług oraz bez podania ceny jednostkowej towaru lub usługi traktowane miały być jako niezgodne z obowiązującymi zasadami wystawiania faktur. Nieplanowane przychody związane z realizacją umowy należało zwrócić na rachunek KCPU.

Zdaniem NIK podjęte bieżące działania w zakresie kontroli dokumentacji realizatora dawałoby zapewnienie rzetelnej weryfikacji przestrzegania postanowień umowy.

(akta kontroli str. 25-27, 555-561, 570-575, 594-623)

Dyrektor wyjaśnił, że zgodnie z paragrafem 14 zarządzenia Dyrektora KCPU z 3 czerwca 2022 r. w sprawie przekazywania, rozliczania i kontroli udzielonych dotacji oraz zgodnie z zawartymi ze Zleceniobiorcami umowami kontrola prawidłowości realizacji zadań zleconych odbywa się na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej i może być przeprowadzona w toku realizacji zadania oraz po zakończeniu jego realizacji przez okres 5 lat, licząc od roku następującego po roku, w którym zadanie było realizowane. Zleceniobiorca zobowiązuje się wykonywać zadanie publiczne rzetelnie w zakresie i na warunkach określonych w umowie, w tym do przekazywania sprawozdań merytorycznych i finansowych z realizacji zadania we wskazanych w umowie terminach. Tę formę kontroli polegającą na analizie sprawozdań KCPU prowadzi na bieżąco, czego wyrazem są przypadki zadawania dodatkowych pytań w sytuacji ujawnionych wątpliwości i wstrzymywanie akceptacji sprawozdań aż do uzyskania wszystkich niezbędnych informacji. Należy jednak zwrócić uwagę, że łączna liczba zawieranych co rok umów jest tak duża, że mogą zdarzyć się sytuacje, kiedy pracownik nie dostrzeże potencjalnej nieprawidłowości. W 2022 r. KCPU zawarło łącznie 432 umowy dotacyjne, z czego 18 umów ze środków pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych o pojemności do 300 ml (4% wszystkich zawartych umów). W 2023 r. 377 umów, z czego 88 umów ze środków pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych o pojemności do 300 ml (23 % wszystkich zawartych umów). W okresie od 1 stycznia do 31 marca 2024 r. 281 umów, z czego 53 umowy ze środków pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych o pojemności do 300 ml (19 % wszystkich zawartych umów). KCPU dokłada wszelkich starań w celu realizacji działań kontrolnych, przy czym nie jest w stanie skontrolować wszystkich umów. Należy jednak pamiętać, że brak kompleksowej kontroli nie jest i nie może być powodem nierzetelnej realizacji umowy. Jednym słowem nie można postawić tezy, że brak kontroli jest przyczyną nierzetelnej realizacji umowy. Przyczyną braku rzetelności w realizacji umowy jest nie

przestrzeganie warunków umowy przez Zleceniobiorcę. Obsługę finansową umów udzielanych w formie dotacji na realizację zadań z rozdziału 85195 – Pozostała działalność, FRPH art. 88 ust. 4 pkt 1-4, FRPH art. 88 ust. 4 pkt 5 oraz ze środków pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych o pojemności do 300 ml prowadzi DNZZ w ramach 3,5 etatu. Zakres obowiązków osób zatrudnionych w tym dziale jest bardzo szeroki i czasochłonny. Wymaga dużej uwagi i zaangażowania pracowników. Obowiązki to przede wszystkim sporządzanie umów dotacyjnych ze zleceniobiorcami na realizację zadań określonych w statucie KCPU, przygotowywanie i sporządzanie aneksów do umów zgodnych ze złożonymi wnioskami lub wynikających ze zmian warunków wykonywania zadań, prowadzenie bieżącego nadzoru wydatkowania środków budżetowych, w tym weryfikowanie i zatwierdzanie składanych częściowych i rocznych sprawozdań finansowych, sporządzanie analiz i zestawień na potrzeby jednostki nadrzędnej oraz dyrekcji KCPU, a także bieżące obsługiwanie elektronicznego systemu Trintab, który umożliwia terminowe i rzetelne dotowanie i rozliczanie zadań publicznych, a także stanowi bazę danych w zakresie merytorycznym i finansowym. Obsada DNZZ w świetle rozmiarów zadań oraz wysokości środków publicznych przekazywanych i rozliczanych jest stanowczo niewystarczająca. Taka sytuacja może powodować zwiększoną liczbę błędów i niedopatrzeń, a także nieterminowe przekazywanie dotacji. W związku z powyższym konieczne jest zwiększenie liczby pracowników etatowych. Przy niewystarczającym zatrudnieniu pracowników prowadzących bieżący nadzór nad realizacją zadań zleconych zatrudnionych w DNZZ nie jest możliwe przeprowadzanie kontroli zarówno w siedzibie KCPU jak i w miejscu wykonywania zadania, która wiąże się z koniecznością oddelegowania pracownika na kilka dni w często odległe od Warszawy regiony Polski. Aktualna obsada etatowa KCPU jest niewystarczająca, by w pełni monitorować i weryfikować realizację zawartych umów. Procedura i częstotliwość przeprowadzanych konkursów, jak też liczba składanych ofert i wniosków o dofinansowanie, uniemożliwiają kontrolę wydatkowania przekazanych środków publicznych z rozdziału 85195 (Pozostała działalność) oraz z FRPH w satysfakcjonującym zakresie. W całym okresie podlegającym kontroli NIK tj. od 1 stycznia 2021 r. do 31 marca 2024 r., KCPU zwracało uwagę Ministerstwa Zdrowia na potrzebę zwiększenia liczby etatów w dziale DNZZ, w tym utworzenie dwóch stanowisk dla kontrolerów realizacji zadań zleconych. Umożliwiłoby to zwiększenie liczby przeprowadzanych kontroli, co powinno przyczynić się do eliminowania nieprawidłowości w całym procesie wykorzystania środków publicznych. W piśmie Ministerstwa Zdrowia⁵⁷ z 11 grudnia 2023 r. w odpowiedzi na wniosek KCPU

w sprawie zwiększenia etatów z dnia 26 kwietnia 2023 r. MZ wskazał, że nie jest możliwe zwiększenie liczby etatów na cele wskazane w piśmie KCPU tj. dodatkowego stanowiska pracy w dziale DNZZ oraz dwóch stanowisk kontrolerów realizacji zadań. Po zakończonej kontroli NIK KCPU ponownie zwróci się z wnioskiem do MZ w przedmiotowej sprawie.

(akta kontroli str. 150-152, 170-173)

⁵⁷ Nr BFW.311.47.2022.

OCENA CZĄSTKOWA

KCPU właściwie formułowało ogłoszenia konkursowe, które zawierały wszystkie elementy określone w § 7 rozporządzenia ws. FRPH. W większości przypadków ogłoszenia były publikowane zgodnie z wymogami ww. rozporządzenia tj. na stronie BIP Centrum. Składane wnioski o udzielenie dofinansowania spełniały wymogi o których mowa w § 8 ww. rozporządzenia. Umowy dotyczące zadań finansowanych ze środków z opłaty od napojów alkoholowych zostały sporządzone zgodnie z wymogami określonymi w art. 150 uofp. KCPU skontrolowała jedynie 3,8% umów zrealizowanych w latach 2022-2023, co nie pozwalało na rzetelną weryfikację realizacji zadań zleczanych ze środków z tytułu opłat od napojów alkoholowych. Ww. stan, zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Centrum, wynikał z braków kadrowych w KCPU. Inne stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły sfinansowania w ramach trzech zadań z ww. środków działań niezgodnych z art. 97 ust. 3 pkt 17 uosz, tj. przeprowadzenie badań dobrostanu matek i dzieci z Ukrainy oraz sfinansowania serii publikacji i materiałów w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych i od narkotyków oraz nieopublikowania jednego ogłoszenia o konkursie na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego dofinansowanego ze środków FRPH.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Wnioski

1. Podjęcie działań organizacyjnych w celu zapewnienia transparentności procesu zlecania zadań dofinansowanych ze środków z opłat od napojów alkoholowych oraz nadzoru nad ich realizacją.
2. Publikowanie ogłoszeń o konkursach na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego dofinansowanych z FRPH na stronie BIP KCPU.
3. Finansowanie ze środków pochodzących z opłaty od napojów alkoholowych działań o charakterze zgodnym z art. 97 ust. 3 pkt 17 uosz, tj. z zakresu zdrowia publicznego dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
4. Podjęcie działań organizacyjnych zmierzających do wzmożenia nadzoru nad realizacją zadań dofinansowanych ze środków FRPH, w tym podejmowania kontroli dokumentacji wykorzystania przez Realizatorów zadań środków pochodzących z opłat od napojów alkoholowych.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że występowanie konfliktu interesów oraz słabość kontroli i nadzoru stanowią mechanizmy korupcjogenne. Wykluczenie konfliktu interesów to przede wszystkim ścisłe oddzielenie działalności publicznej urzędników od ich działalności prywatnej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 9 sierpnia 2024 r.

Kontrolerzy

Wiesław Chabraszewski

Doradca prawny

(podpisano elektronicznie)

Maciej Mikulski

Główny specjalista k.p.

(podpisano elektronicznie)

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Szczecinie

Dyrektor

Marcin Stefaniak

(podpisano elektronicznie)

Bartosz Król

Starszy inspektor k.p.

(podpisano elektronicznie)